

Jaarverslag 2020

Stichting Gastdocenten WO II Zuidoost Azië

Doelstelling

De doelstelling van de Werkgroep Z.O.-Azië van de Stichting Gastdocenten WO II is het geven van voorlichting aan jongeren over de gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog en de Bersiap tijd in voormalig Nederlands-Indië. Uitgangspunt hierbij is de eigen persoonlijke beleving, belevenis en ervaringen met als belangrijkste vraagstelling: “Hoe is het om te leven in oorlogstijd en in een daaropvolgende revolutieperiode”.

De Nederlanders uit Nederlands-Indië hebben toen te maken gekregen met allerlei vormen van onderdrukking, onvrijheid en discriminatie. In de huidige samenleving komen vergelijkbare verschijnselen op grote schaal voor. Het zichtbaar maken van deze vormen van racisme en de gevolgen daarvan heeft een preventieve werking.

Door het geven van informatie over de gebeurtenissen in de periode 1941-1949 in het voormalig Nederlands-Indië kan een gesprek op gang gebracht worden.

Kennis over oorlog kan leiden tot de uitspraken “Nooit meer oorlog!” en “Geen racisme, geen discriminatie!”. Wij willen graag onze bijdrage leveren aan gedachtenwisselingen over tolerantie, individuele verantwoordelijkheid, racisme, discriminatie en geweld.

Fundamentele waarden zoals vrijheid, gelijkwaardigheid en wederzijds respect kunnen alleen intact blijven wanneer deze worden beschermd en geen vanzelfsprekendheid zijn.

VAN HET BESTUUR

Het jaar 2020 werd zwaar beïnvloed door de wereldwijde pandemie die door het coronavirus werd veroorzaakt. Het zou het jaar worden van **75 JAAR VRIJHEID**. Heel veel herdenkingen waren gepland en heel veel voorbereidingen kwamen door de eerste lockdown te vervallen of werden in zeer afgeslankte vorm uitgevoerd. Toch werd overal in het land met man en macht en met veel creativiteit aandacht besteed aan dit herdenkingsjaar. De stilte bij de Herdenking op 4 mei op de Dam gaf door de afwezigheid van publiek een heel indrukwekkende en serene sfeer zoals ook op 15 augustus in Den Haag. De vele herdenkingen op Bronbeek zijn in alle stilte gehouden maar werden niet vergeten.

Het Bevrijdingsjournaal van de NOS heeft zeer zeker aandacht besteed aan de gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog in Azië. Ook hebben de landelijke en plaatselijke pers in de nodige interviews aandacht besteed aan de gebeurtenissen in voormalig Nederlands- Indië en er kwamen veel boeken met persoonlijke verhalen op de markt.

Helaas werden er minder gastlessen gegeven en zijn er minder aangevraagd. Van de 3 gastlessen die Gijs Wanders zou maken over de jongenskampen, buitenkampen en vrouwenkampen is alleen de laatste gerealiseerd. Voorzichtige pogingen om digitaal les te geven hebben aangetoond dat een fysieke les toch veel beter beklijft, vooral bij leerlingen in het basisonderwijs.

VERSLAG ACTIVITEITEN BESTUUR

Het bestuur organiseerde op 18 januari 2020 een bijeenkomst voor de 2^e generatie gastdocenten in Utrecht. In een ontspannen sfeer en met veel animo werden ervaringen uitgewisseld en ideeën geopperd zowel voor de opleiding als de wens om een gastles bij te wonen van een 1^e generatie gastdocent die ook als toehoorder mee wil gaan bij een eigen gastles. Deze suggesties zullen verder worden uitgewerkt.

Op 7, 14 en 21 februari 2020 zijn in Amersfoort 4 nieuwe gastdocenten 2^e generatie opgeleid en gecertificeerd. Helaas konden zij door corona nog niet echt aan de slag.

In juni 2020 heeft ons bestuurslid voor social media Stefan Rops, zijn functie moeten neerleggen wegens zijn beroepsmatige werkzaamheden. De ervaringen van een paar 1^e generatie gastdocenten zijn door de video-opnamen die hij heeft gemaakt vastgelegd en geborgd voor de toekomst.

Een bijeenkomst met het bestuur van de Stichting Educatie op 13 februari 2020 bedoeld om na te gaan in hoeverre we elkaar ondersteunen, was, hoewel interessant, toch niet van toepassing op onze doelstelling: het geven van gastlessen op scholen.

Het regio-overleg voor de noordelijke provincies en dat voor Limburg e.o. respectievelijk georganiseerd door Bep Schillemans en Lidy Movig zijn afgelast net als de Landelijk Dag op Bronbeek op 20 juni 2020.

Op 16 februari 2020 in Utrecht en 18 augustus 2020 in Bunnik heeft het bestuur fysiek vergaderd. Medio september 2020 gaf de webmaster, Michelle Middendorp aan dat zij wegens gezondheidsproblemen haar taak moest neerleggen.

Het boekje **DE 'VERGETEN' OORLOG**, Nederlands-Indië 1942 – 1945 werd aan alle gastdocenten gestuurd. Enkelen bestelden meerdere exemplaren. Ook werd dit boekje uitgedeeld aan de aanwezigen op 14 augustus in Amstelveen. Dat leverde nieuwe contacten en aspirant gastdocenten op.

De VHS-band met portretten van gastdocenten werden overgezet op USB-stick en op verzoek opgestuurd.

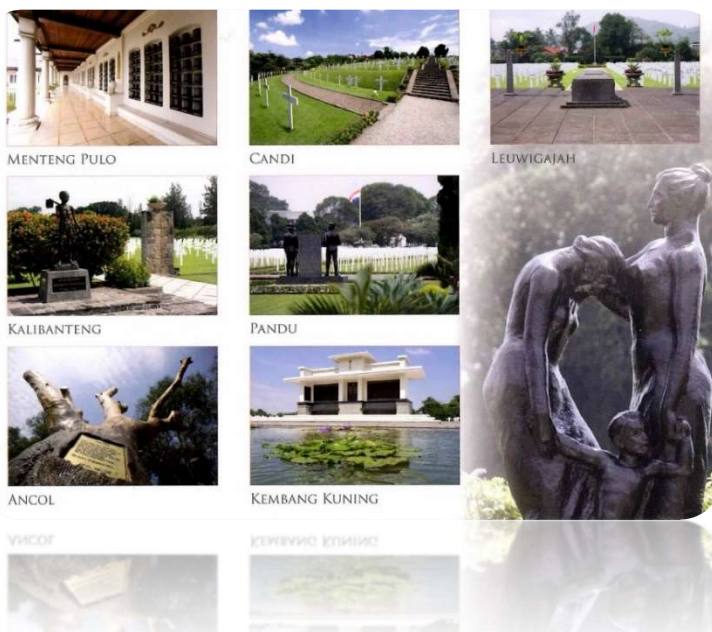
VERSLAG WEBMASTER

In 2020 is er minder gebeurd met de website van de Stichting als voorgaande jaren i.v.m. corona en mijn persoonlijke omstandigheden.

De belangrijkste aanpassing is dat de SSL-beveiliging op de website en op het archief van de website is ingeschakeld. Daarnaast is het contactformulier aangepast, foto's van het bestuur zijn geplaatst en nieuwe foto's op de pagina van gastdocenten en op de pagina van het contactformulier.

Via de website zijn 20 aanvragen voor gastlessen binnengekomen waarvan ongeveer de helft gerealiseerd is. Dat wil zeggen dat de website gevonden en bekeken wordt.

OVERZICHT

Via de website zijn 20 aanvragen voor gastlessen binnengekomen waarvan 12 van basisscholen en 8 vanuit het voortgezet onderwijs.

Op basis hiervan zouden circa 185 leerlingen bereikt kunnen zijn en zeker 14 leerkrachten. Voor het voortgezet onderwijs zouden dat zeker 175 leerlingen geweest zijn met 12 docenten.

Doordat de scholen gesloten werden en scholen ook een inhaalslag moesten maken, zijn de geschatte aantallen via de website 90 voor het basisonderwijs 60 voor het voortgezet onderwijs.

Daarnaast zijn via rechtstreekse benadering 121 leerlingen op basisscholen bereikt met 13 docenten en 90 leerlingen in het voortgezet onderwijs met 34 volwassenen. Ondanks corona zijn de geschatte cijfers voor gegeven gastlessen:

	Leerlingen	Volwassenen
Basisscholen	520	23
Voortgezet onderwijs	214	42
Een digitale gastles voor PABO-studenten in Groningen	90	4
Lezingen voor o.a. Probus		100

Gastdocenten zijn door verschillende organisaties benaderd voor hun getuigenissen zoals de uitzending van EenVandaag op 10 augustus werd door minimaal 874.000 kijkers bekeken. De uitzending Op1 van 13 augustus door minimaal 1.250.000 kijkers. Bij de toespraak op 14 augustus in Amstelveen waren 350 aanwezigen. Het Jeugdjournaal trok op 15 augustus 500 kijkers.

Twee studentes aan de Rijksuniversiteit Groningen interviewden een gastdocent.

Het programma van de NOS **75 JAAR BEVRIJDING** heeft in verschillende afleveringen van *Het oorlogsjournaal* verhalen over Nederlands-Indië geplaatst en een boek daarvan samengesteld. Op 10 augustus zond Radio 1 een interview uit. Bij Radio4 ontstond het Virtuele Bevrijdingskoor dat het Largo uit de Negende Symfonie van Dvorák zong zoals het geklonken heeft in een vrouwenkamp op Sumatra.

De landelijke pers heeft interviews geplaatst o.a. in Trouw, De Volkskrant met 2 verschillende interviews, het Mediahuis met 5 lokale edities. Ook in het NRC werd aandacht besteed aan de oorlog met Japan. Verschillende radio- en tv-gidsen plaatsten interviews met gastdocenten zoals Troskompas, Max en de NCRV.

Eén van onze gastdocenten werd geïnterviewd door een Japanse filmploeg. De vragen waren zodanig dat zij meer dan ooit over bepaalde herinneringen heeft gesproken.

In Tokio zijn portretten tentoongesteld van overlevenden van de Tweede Wereldoorlog in Azië. Eén van de samenstellers was de heer Kazuma Obara, journalist/ fotograaf die die periode onder de aandacht brengt van de Japanse bevolking.

Helaas ontvangt het bestuur niet altijd de gegevens van de gegeven gastlessen en gehouden spreekbeurten waardoor deze opsomming onvolledig is. De algemene indruk is wel dat in 2020 meer publieke aandacht is geweest voor de oorlogsellende in Azië die daar door 60.000.000 inwoners van het Koninkrijk der Nederlanden is geleden.

Een oude Indonesiër zei ons tijdens ons bezoek aan Indonesië: “Wat er ook verkeerd gegaan is, die drie eeuwen kolonisatie was bij elkaar niet zo erg als wat de Japanners ons in drie jaar tijd aangedaan hebben.

REACTIES VAN LEERLINGEN

Tijdens een gastles ziet een gastdocent een meisje druk in de weer met haar mobieltje. Hij negeert dat. Maar na afloop van zijn les komt dat meisje naar hem toe en zegt dat zij haar oma een berichtje heeft gestuurd over de gastles want “mijn Oma heeft ook in een Jappenkamp gezeten”.

Een reactie van een meisje uit groep 6 op het verhaal dat een moeder een zoete aardappel het kamp binnen smokkelde waarschijnlijk in haar broekje was “Waarom verstopte ze die aardappel niet in haar vuist of in haar oksel?”

Een jongen, groep 8, concludeerde dat wij wel erg mager moesten zijn. Op het antwoord dat een moeder slechts 34 kg woog reageerde een andere jongen vol trots “Ik ben al 45 kg!”

“Mevrouw, waarom kwam de Tweede Wereldoorlog?”

REACTIES VAN DOCENTEN

“Ik heb dit nooit geweten, het werd niet in mijn opleiding genoemd”. (Dit is een veel gehoorde reactie.)

“Goede koppelingen naar het heden”.

“Ik zal voor een volgende keer eerst meer algemene informatie geven”.

“Power point gaf goede houvast”.

“Leuk dat de kinderen mochten proeven en dat zij ook de voorwerpen mochten bekijken”.

BESTUUR (2022)

Voorzitter

Waarnemend secretaris

Penningmeester

Bestuurslid Opleidingen

Bestuurslid Public Relations

Gerda Razoux Schultz

Maureen Welscher

Thea Meulders

Jan Verstraaten

Maureen Welscher

voorzitter@gastdocenten.com

secretaris@gastdocenten.com

penningmeester@gastdocenten.com

opleiding@gastdocenten.com

coordinator@gastdocenten.com